

EREDETI KÖZLEMÉNYEK

Szexuális magatartás vizsgálata középiskolások és fiatal felnőttek körében

Kokos Rebeka¹, Pusztafalvi Henriette²

¹ Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Egészségbiztosítási Intézet
Tolna Megyei Kormányhivatal Szekszárdi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály

² Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Egészségbiztosítási Intézet

Összefoglalás:

Bevezetés: A primer prevenciós tevékenység a megfelelő szexuális magatartás kialakításához nélkülözhetetlen. A nem megfelelő ismeret és a magas kockázatú magatartás számos nem kívánt eseményt okozhat, például a szexuális úton terjedő fertőzéseket vagy a nem kívánt terhességet. Kutatásunkban a szexuális magatartás jellemzőit, szexualitáshoz köthető ismereteket, szexedukációs intervenciót, különböző felvilágosítási platformot, fogamzásgátlást, a hit szerepét, a tabuk jelenlétét és a szociodemográfiai jellemzőket vizsgáltuk.

Célkitűzés: Célunk rámutatni, hogy a szexuális nevelés-felvilágosítás minősége és jelenléte, a megfelelő ismeretszerzési platform, a biztos, támogató nyílt családi háttér nélkülözhetetlen a helyes attitűd kialakulásához a fiataloknál.

Módszer: A kvantitatív, keresztmetszeti vizsgálat célcsoportja a középiskolás (14-19) és a fiatal felnőtt korosztály (20-26). A kérdezést online formában, standard kérdőív alapján saját kérdések hozzáadásával végeztük 2022 márciusában. A kérdéscsoportok a szexuális aktivitásra, ismeretekre és szoci-ökonómiai tényezőkre fókuszáltak. Az elemzésünkhöz leíró statisztikát, valamint az összefüggések vizsgálatára khi-négyzet próbát alkalmaztunk, 95%-os valószínűségi szinten. Az elemzéseket IBM-SPSS Statistics-25 programmal készítettük.

Eredmények: A szociodemográfiai tényezők befolyásoló képességgel rendelkeznek a magatartás és az ismereti szint vonatkozásában ($p=0,019$). Nemenként nem volt szignifikáns különbség a szexuális aktivitásban ($p>0,05$). Az ismeretszerzési platform szerint megerősítést nyert, hogy a szülői és az iskolai felvilágosítás protektív tényezőként hat ($p=0,038$). A nemi megbetegedések elleni védekezési módszerek ismerete a fiatal felnőtt korosztálynál magasabb, mint a középiskolás korosztálynál ($p=0,001$). A vallás, mint protektív tényező a korai szexualitás kapcsán szignifikáns eredményt mutatott ($p=0,015$). Megállapítottuk, hogy az iskolai felvilágosításon kialakuló kellemetlen érzés befolyásolja a védekezési attitűdöt ($p=0,011$).

Megbeszélés: A megfelelő családi háttérnek egyre hangsúlyosabb szerepe van a szexuális felvilágosításban a jelenlegi jogi környezet ismeretében. Szükséges a felvilágosító programok korszerűsítése azért, hogy a szakemberek figyelmét felhívjuk arra, hogy kezelni kell létező tabukat is. Ugyanakkor az intervenció során nem keletkezhetnek kellemetlen érzések a tanulóknál. Csak így lehet sikeres családi életre felkészíteni a jövő generációját.

Kulcsszavak: szexuális magatartás, szexuális nevelés, fogamzásgátlás, szexuális úton terjedő betegség

Analysis of the sexual behavior of high school students and young adults

Summary

Introduction: Primary prevention and developing adequate level of knowledge is necessary to develop healthy sexual behaviour. Inadequate knowledge and high-risk behavior can lead to undesired events, such as sexually transmitted infections or non-planned pregnancy. In our research we have measured the characteristics of sexual behavior, level of knowledge linked to sexuality, impact of sexually oriented educational programs, sociodemographic features and different sex educational platforms, contraception, religion.

The aim of the study was to prove that the quality and existence of sex education programs, adequate learning platforms and the open and supportive family background are necessary for developing the right attitude.

Method: The target group of the quantitative and transactional examination were secondary students (between age 14-19 years old) and young adults (between 20-26 years old). We applied an online questionnaire based on questions developed by our research team in 2022 March. The groups of questions were targeted at sexual experience, knowledge and socio-economic factors. Data analysis was conducted with describing statistics using chi-square probe at 95% probability level ($p < 0,05$) with SPSS 25 program.

Results: Sociodemographic factors play an influential role in developing the right behaviour and level of knowledge ($p = 0,019$). Across genders there was no significant difference in sexual activity ($p > 0,05$). Analysing the platforms of gaining knowledge, the parental and school sex education play protective roles ($p = 0,038$). The right knowledge of methods to avoid sexually transmitted diseases was higher among the young adults than among the secondary school students ($p = 0,001$). Religion as a protective factor showed a significant difference considering the early sexual activity ($p = 0,015$).

Conclusion: The proper family background plays a significant role in the sexual education, also considering the current legal environment. Furthermore, it is necessary to make updates in the education programs, to draw the attention of the responsible experts to the need to deal with taboos. At the same time, during the intervention the students should not feel themselves uncomfortable. This is the only way to prepare the new generation for a successful family life.

Keywords: sexual behaviour, sex education, contraception, sexually transmitted disease

Irodalom

1. Ember Zs. Serdülőkorúak egészségmagatartása a negatív életesemények, a társas támogatottság, valamint a protektív. *Acta Medicinæ et Sociologica*. **2018**; 9: 21-44.
2. Jäger, A, Tigyiné Pusztafalvi H. Szexuális magatartás vizsgálata a középiskolások körében. *Egészség-Akadémia* **2013**;4:50-58.
3. Evert, Ketting és Ivanova, Olena. Sexuality Education in Europe and Central Asia State of the Art and Recent Developments an overview of 25 countries. Unesco. **2018**;232.
4. Nemzeti Jogszabálytár, <https://njt.hu/jogszabaly/1997-31-00-00> : ismeretlen szerző, (2022.06.29.)
5. Telex. A kormány a nemváltó műtétől félti a gyerekeket, pedig az abortusztól kellene. youtube.com : ismeretlen szerző, (2022.06.29.)
6. Gloviczki, Z. *Biológia 8. Budapest- Oktatási Hivatal*, **2018**.
7. Németh Á. Új adatok a magyar serdülőkorúak egészséget befolyásoló szokásairól és egészségi állapotáról. *Egészségfejlesztés*. **2020**;LXI.
8. Simich R, Fábrián R. Fiatalok szexuális magatartása III. rész, Veszélyeztetett korú diákok prevenciós igényei és szükségletei, Iskola egészségfejlesztés - szexedukáció, *Egészségfejlesztés*, **2011**;LII:4.
9. KSH statinfo.ksh.hu. (2022.06.29.)
10. Németh Á, Horváth Zs, Várnai D. Egészségmagatartás serdülőkorban - Mi történt az ezredforduló után? *Educatio*. **2019**;28:473-494.
11. Skultéty D, Tigyiné Pusztafalvi H. Egy párkapcsolat nevelési program elégedettségi vizsgálata. *Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete*. **2021**;134.
12. Szilágyi V. *Szexuálpedagógia, szexuális egészségnevelés*. Budapest - Athenaeum Kiadó 2006.